

Jorge Dubon

Bosque metalica

1970,
Staal, 199, 300, 140, 102, 202,
284, 232, 210 cm,
niet gesigneerd, niet gedateerd

Jorge Dubon werd geboren te Mexico City in 1938 en verblijft afwisselend aldaar en te Parijs.

Hij studeerde van 1953 tot 1954 aan de Kunstacademie van zijn geboortestad bij Prof. F. Zuniga en van 1956 tot 1961 aan de architectuurschool van de universiteit van Mexico.

Verbleef van 1962 tot 1968 te Parijs, New-York, Cambridge (U.S.A.) en Londen, waar hij aan verschillende kunstacademies lessen volgde. Hij maakte talrijke werken op architecturaal en sculpturaal gebied. Hij werkte samen met de beeldhouwers S. Lipton, F. Stahly en F. Otani.

Jorge Dubon is een der eersten onder de jongere kunstenaars van zijn land die de techniek van de 'taille-directe' (het rechtstreeks kappen in steen of hout), zo typisch voor de kunst van zijn Azteekse voorvaderen, de rug toekeert. Met grote belangstelling voor hedendaagse technieken en progressieve denkwijzen tracht hij ideeën of gevoelens te vertolken in moderne materialen, die - als industriële producten - 'werktuigelijk' worden behandeld.

In een wereld waar de sociale beweging aan betekenis wint, wil hij zijn werk geïntegreerd zien in een stedelijke omgeving, in samenspel met architectuur. Met andere woorden: kunst hoort op straat, voor het publiek zichtbaar te zijn. Hij wil openbare plaatsen en gebouwencomplexen met hoog oprijzende kunstwerken verlevendigen, alhoewel hij op dit punt ondanks alles inhaakt op de kunst van zijn voorvaderen waar lijnen, licht en ruimtelijke vormen aan indrukwekkende monumenten een magische, met de omgeving harmoniserende gestalte geven. Bewust breekt hij met de in zijn land en ook elders heersende conventionele esthetische normen en streeft een nieuwe plastische logica na. Meer nog, hij voorspelt het einde van de schilderkunst 'die tot een folkloristisch verschijnsel gedoemd is. In de moderne samenleving en ruimtelijke ordening zal de beeldhouwkunst de plaats van de schilderkunst innemen...' waarmee hij meteen het picturaal aspect van zijn oeuvre wil belichten.

En zoals ieder waarachtig kunstenaar wil Dubon zijn werken door een theorie geschraagd zien, al dan niet origineel van aard.

Voor Dubon is sculptuur lineaire beweging en ritme in kleur. Sculptuur is naakt, dit is los van het anekdotische, literaire en emotionele. Het probleem waar hij zich mee bezig houdt is dat van het groeiproces van ruimtelijke vormen in een ruimtelijke omgeving, dat hij ietwat paradoxaal de 'statische beweeglijkheid' noemt.

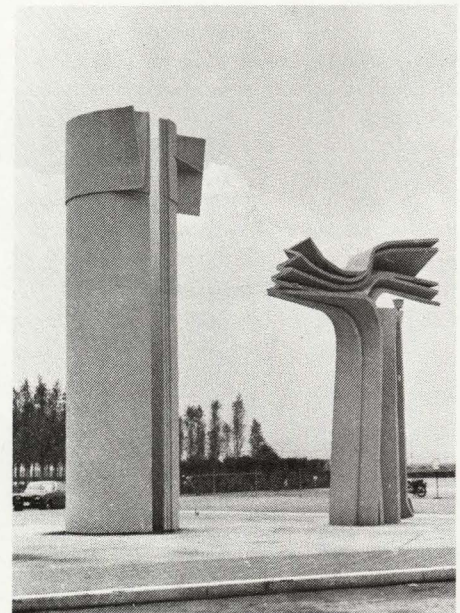
Een kunstwerk moet vanuit de grond omhoog groeien in een gegeven structuur. Vandaar de opwaartse lijn van geplooid of gebogen bewegingen die hier en daar geknakt of gebroken worden, uitgehold of afgerond. Alles zorgvuldig en evenwichtig van opbouw. Zijn werken zijn dan ook deels aangevoeld, deels overwogen wat bevestigd wordt door zijn uitspraak: 'een kunstenaar is een uitvinder en een vorser'.

'Bosque metalica' of 'Metalen bos' is samengesteld uit acht afzonderlijke elementen, zwart, groen en oranje geschilderd. De opstelling van deze elementen is niet volgens een vaststaand schema opgevat, want het concept van het geheel houdt rekening met mogelijkheden tot variatie. Wanneer men de groep vanuit verschillende standpunten benadert, valt telkens weer op hoe 'anders' ieder element en hoe 'anders' de verhouding tussen de elementen onderling kan worden in een afwisselend spel van licht en schaduw.

Opmerkelijk is het meesterschap waarmee hij in één en hetzelfde kunstwerk de ene vorm doet vergroeien of verstrengelen met een andere vorm zodat de verscheidenheid der vorm-onderdelen de eenheid van het werk niet stoort maar veeleer bevestigt. De blik kan ongestoord van de ene naar de andere vorm van de sculptuur dwalen.

Achter de uitwendige eenvoud van het kunstwerk gaat een rijkdom aan vondsten schuil. Typerend is zijn uitspraak 'mijn werken zijn gebouwen van een denkbeeldige stad in de bomen van mijn droom'. En met een dergelijk poëtisch citaat onderstreept Dubon de strikt esthetische functie van zijn oeuvre waaraan alle elementen van het kunstwerk dienstbaar worden gemaakt. Ook de kleur wordt aangewend om het esthetisch genot te verhevigen: de verscheidenheid in de eenheid van het werk wordt hierdoor benadrukt. Zelfs het lassen van de onderdelen wil hij esthetisch verantwoord zien... hiertoe gebruikt hij bepaalde middelen om optische effecten te bereiken die dit esthetisch genoeg nog moeten vergroten. Jorge Dubon is een kind van zijn (moderne technologische) tijd. Nog onbekend, zocht hij tijdens zijn eerste verblijf in Parijs naar erkenning... het lot was hem gunstig gezind en plaatste hem in de internationale belangstelling naar aanleiding van de Internationale beeldenroute die in 1968 in Mexico voor de olympische spelen werd opgericht. Toen hij gevouwen papiertjes, verfrommelde of geplooid metro-kaartjes in een sigarendoos opzond aan de architect die de leiding van het project had, leken dat op het eerste gezicht 'papieren prullen'. In werkelijkheid waren het fantasievolle ontwerpjes van maquettes, die op hun beurt tot monumentale beeldhouwwerken zouden kunnen worden omgevormd. Het resultaat werd een 'dubbelbeeld' met een dynamisch, opgaande vorm die in fel contrast staat met een statische vorm die uitgehold is en open aan één kant. Het is misschien niet overdreven te beweren dat Jorge Dubon door zijn originaliteit en zijn preciese esthetica, een vergelijking met de groten van zijn tijd kan doorstaan.

boven:
Jorge Dubon
'Cuemanco' beeld voor beeldenroute
Olympische Spelen, Mexico 1968, gewapend beton, 10 cm hoog.

daarboven:
Jorge Dubon
Makettengroep.

